

Politik Bilim

Çağın Neresindeyiz? (2)

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Kısa bilanço:

İhrâcât 2,619; ithâlât 9,925 milyar \$. Açık 7,306 milyar \$'.

Sektör: Enformasyon ve telekomünikasyon sanayileri. Ülke: Türkiye...

Enformasyon ve telekomünikasyon teknolojilerinin bütün ekonomik faaliyet alanlarında çok geniş bir kullanım yaygınlığına ulaştığına ve üretkenliği yükseltmede belirleyici bir rol kazandığına işaretler, bunun, çağımızın öne çıkan özelliği olduğunu; bu özelliğin, çağımızın temel ölçütünü de ortaya koyduğunu söylemişim. O ölçüt, anılan teknolojilere egemen olabilmek düzeyi idi. Ve sorumuz şuydu: Bu ölçüte göre biz çağın neresindeyiz?

OECD Information Technology Outlook 2010'da yapılan ülkelerarası sıralamada bu sorunun yanıtını bulmak mümkün. Bu sıralamada kullanılan belirleyici göstergeler, enformasyon ve telekomünikasyon teknolojilerini temel alan mal ve hizmetleri üreten sanayilerin dış ticarete, uluslararası rekabet üstünlüğünde, yaratılan katma değerde, istihdamda ve ARGE harcamalarında kazandıkları ağırlıkları ortaya koyuyor.

Türkiye, bu kategoriye giren mal ve hizmet **ihracâtında**, 2008 verilerine göre, **48 ülke arasında 38. sırada...** En büyük ihracatçı Çin (430 milyar \$)... Çin'in ihracâtı, ABD (174 milyar \$), AB'nin 27 üye ülkesi (Birlik dışına 159 milyar \$) ve Japonya'nın (114 milyar \$) toplam ihracâtından daha fazla. Ülke sıralamasında Çin ve ABD'yi (parantez içindeki rakamlar 'milyar \$' olarak verilmiştir), Hong Kong (158), Singapur (123), G. Kore (115), Japonya (114), Almanya (111), Tayvan (96), Hollanda (~75), Meksika(~50) ve Malezya (~50) izliyor. Rasgele seçiyorum: Macaristan, Çek Cumhuriyeti, İrlanda, Polonya, Slovak Cumhuriyeti, İspanya, İsrail, Endonezya, Birleşik Arap Emirlikleri, Portekiz, Brezilya ve Vietnam bizden öndeler. Bizim ihracâtımız **2,619** milyar \$...

Çin ithâlâtta da ilk sırada (>300 milyar \$). Çin'i sırasıyla ABD (~275), Hong Kong (~160), Almanya (>100), Singapur (~95), Japonya (90), Hollanda (~70) ve Birleşik Krallık (~70) izliyor. **Türkiye, ithâlât** sıralamasında **9,925** milyar \$ ile **44 ülke içinde 34. sırada...**

Önemli olan, elbette, söz konusu mal ve hizmet kategorisindeki dış ticaret dengesidir. Dış ticaret fazlası olan ülkeler arasında Çin, 125 milyar \$'la ilk sıradadır. Çin'i G. Kore (57), Tayvan (49), Singapur (33), Japonya (30), Malezya (13) ve Tayland (7) izlemekte...

ABD 113 milyar \$'la, dış ticaret açığı veren ülkeler arasında ilk sıradadır. Onu, Birleşik Krallık (32), İspanya (26), Kanada (22) ve Fransa (20) izlemekte... **Türkiye de açık veren ülkeler arasında; verdiği açık 7,306 milyar \$'...** 'ABD bile açık veriyor; Türkiye de açık vermişse bundan niçin gocunalım', diye düşünülmemeli. ABD, teknolojik yetersizliği dolayısıyla açık vermiyor. ABD, Uzakdoğu ülkelerinin ucuz işçiliğe dayalı sınaî maliyet avantajlarından yararlanarak dünya pazarlarına ucuz sürdükleri malların Amerikan toplumunca da bol bol tüketilmesine izin veriyor. Böylece, bir yandan toplumunun aşırı tüketim alışkanlığına yanıt verirken öte yandan da o toplumun refah içinde yaşadığı algısını sürdürüyor. Verdiği açık şimdilik sorun değil; çünkü ABD, Hazinesi'nin çıkardığı kâğıtlara, özellikle Çin'in kendi döviz fazlasından yatırdığı dolarlarla, o açığı önemli ölçüde kapatıyor ve küresel ekonominin işleyişini bir eyyâm da böyle idare edip gidiyor.

Görünüşe göre, Türkiye de açığını benzer bir mekanizmayla, hepimizin bildiği "sıcak parayla" kapatıyor. Ama arada önemli bir fark var. Orada, bu mekanizmanın işleminde, bugün için, ABD'nin de Çin'in de karşılıklı çıkarları ve korumaya çalıştıkları bir denge var. Üstelik ABD, karşı

tarafa sunduğu i pazarının büyüklüğüyle; ülkenin bilim ve teknolojideki üstünlüğüne dayanan ve işler ters gitmeye başladığında hemen harekete geçirebileceği, kendi coğrafyasındaki sınaı üretim potansiyeliyle; Çin'de yaptığı ama gerektiğinde hemen coğrafya değiştirebilecek doğrudan sermaye yatırımlarıyla, bu işleyişte en az karşı taraf kadar söz sahibi ve kendi çıkarımı kollayabilecek gte. Bizse değiliz. Elimizde hiçbir güçlü koz yok. Olmadığını gelecek hafta da sürdüreceğim karşılaştırmalarla anlatmaya çalışacağım.

CBT. 31 Aralık 2010